

HVORDAN

FÅ JOBB

SOM UNG I OSLO

GODT VALG, LESER

Denne boka er alt du trenger for å søke jobb i Oslo.

UngInfo veileder hundrevis av ungdommer ut i jobb. Vi leser CV'er. Hjelper med søknader. Snakker med arbeidsgivere. Her har vi samlet alt vi har lært til nå.

Den er aller mest for deg som er ung og skal søke deltidsjobb ved siden av studiene, eller kanskje deg som som er 23 og vil bytte bransje. Men også eldre jobbsøkere kan få noe ut av å lese her.

Hvis det er noe du savner (*og du er under 27*) må du komme innom oss i UngInfo-senteret. Vi hjelper med søknaden, CV'en, låner ut PC'er, printer ut, har intervjutrening – osv. Vi gjør faktisk mye mer enn det og. Og alt vi gjør er gratis.

Men nok om oss. Håper du får noe ut av guiden, og at du er på vei til ny jobb.

God jobb jakt så lenge!

- UngInfo-gjengen

UNGINFO

HVOR VANSKELIG ER DET Å SØKE JOBB?

Du leverer CV og søknad til noen. De blir nysgjerrige og kaller deg inn til intervju. Du overbeviser dem på intervjuet – og du har jobb. Noen mennesker vil aldri oppleve jobbsøking som vanskeligere enn det.

Men de *fleste* vil. Det er vanlig å få ”nei”. Det er vanlig å søke haugevis av jobber. Og det er vanlig å bli frustrert.

Vi på UngInfo har intervjuet masse arbeidsgivere. Vi vet at det ofte er *tilfeldigheter* som gjør at du ikke har fått jobb. At det kan være *små* justeringer som skal til for de som har søkt mange jobber uten hell – det er derfor det er så viktig å ikke gi opp.

Og det er derfor det å lese en guide som denne kan gi deg akkurat det du trenger.

Hva du lærer av oss

- Å skrive topp CV og søknad
- Den mest effektive strategien for å finne jobb
- Alt du trenger for å klare jobbintervjuet
- Innsidetips til de ulike bransjene
- Og alt annet du trenger for å få jobb i Oslo

- REDAKSJONEN -

REDAKTOR & TEKST RENÉ BRUNSVIK

GRAFISK DESIGN & LAYOUT MAGNUS MOHOLDT

KORREKTUR LAILA ERDAL, NINA AZIZA PLAU & KASPER MUNK

TRYKK 07 GRUPPEN

FINN FREM

EFFEKTIVT I BOKA

Dere trenger forskjellige ting. Noen søker for første gang, andre vil bare ha kjappe tips til søknaden. Her ser du hvordan du kan finne frem fort.

Boka er delt inn i fire deler du kan slå opp i:

DEL
1

Bransjene i Oslo

Her leser du om ulike typer jobber i Oslo og vurdere hva du passer til.

DEL
2

Strategi

Her finner du strategien du bør ha for å finne jobber og søke mest effektivt.

DEL
3

CV, søknad, intervju

Alt praktisk du trenger - fra å skrive topp CV til hvilke intervju spørsmål du kan få.

DEL
4

Vanlige spørsmål

Her samler vi alle vanlige spørsmål vi pleier å få om jobbsøking - også ting vi har skrevet om i kapitlene før.

INNHold

Hvor vanskelig er det å få jobb i Oslo?	6
7 bud for å få jobb i Oslo	7

Kapittel 1 - Jobbene 8

Butikk/kiosk	10
Restaurant/Uteliv	12
Omsorgsjobber	14
Salg/markedsføring	16
Lager/rengjøring/logistikk	17
Andre jobber	18
Sommerjobber	20
For deg under 18	21

Kapittel 2 - Søk riktig 22

Stillingsannonsen	24
Fyller du kravene?	26
Her finner du annonsene	27
Ikke bare les annonser	29
Oppsøk jobben selv	30
Hvor skal du gå innom?	31
Tips til å gå innom	32
Bruk nettverket ditt	33
Tips til nettverking	34
Bør du bli vikar?	35
To måter å være vikar	36
Skreddersy	38
Hvorfor får jeg ikke jobb?	39

Kapittel 3 - CV, Søknad, Intervju 40

CV	42
Kategoriene på CV	45
Referanser	46
Topp tips for god CV	47
Vanlige spørsmål om CV	48
Elektronisk CV	49
Søknad	50
Gi dem lyst!	51
Sånn skriver du	52
Tips til å skrive godt	55
Intervju	56
Dette du må vite om intervju	57
Ulike intervjuer du kan oppleve	58
Forbered deg!	59
Vanskelige intervju spørsmål	60
Etter intervjuet	61

Kapittel 4 - Nyttig info 62

Rettigheter/lønn/kontrakt	64
Ressurser	66
Vanlige spørsmål	68

HVOR VANSKELIG ER DET Å FÅ JOBB I OSLO?

Alt i alt har du flaks som bor i Oslo. Det er flere jobber enn i f.eks Berlin eller andre storbyer i Europa. Men det betyr ikke at ungdom bare kan knipse og få sin første jobb. Det kan være du må søke flere steder enn du trodde. Det kan være du må stå på ekstra med CV og søknad. Er du under 18 må du også stå på ekstra.

Men alt i alt er Oslo en god by å søke jobb i – og står du på er sjansene dine gode. Det viktigste er at du søker riktig – og du er på god vei når du har plukket opp denne guiden.

Dette må du vite om arbeidsmarkedet i Oslo

- Det er mye lettere for deg over 18 år – men ikke umulig for deg under
- Noen bransjer har stor utskiftning og trenger folk ofte
- De fleste jobbene blir gitt til folk som kommer innom med CV, uten at jobben er utlyst
- Det går ofte fint å få jobb uten erfaring
- Det dukker opp ekstra sesongjobber om sommeren og før jul
- Å være vikar først kan være den beste veien inn til fast jobb

VÅRT ALLER BESTE RÅD ER:

«Bare hopp i det. Begynn å søke, se hva som skjer, og ta det derfra. Det beste du kan gjøre er å komme i gang»

7 BUD FOR Å FÅ JOBB I OSLO

1

SØK RIKTIG JOBB

Det kan være jobber der ute du ikke vet om men som du passer til. Tenk godt på hvem du er - og hva du liker å gjøre.

2

SØK MANGE NOK JOBBER

Ikke gi deg etter 4. Eller 10. Det er masse tilfeldigheter i jobbsøking, og du kunne fått jobb nummer 11. Vær tålmodig.

3

HA EN TYDELIG CV

Oversiktlig og ryddig. La arbeidsgiver kunne se på få sekunder hva du har gjort og hva du kan.

4

HA EN SØKNAD SOM VISER HVEM DU ER

Ikke en vanskelig, tung søknad. Ikke en eksamensbesvarelse. Skriv lett og luftig og med din egen stemme, og selg deg som person.

5

VIS DEM AT DU HAR FORBEREDT DEG

Viser du at du vet noe om jobben vil du skille deg ut. Det er en av tingene arbeidsgivere liker best. Gjør et Google-søk. Tenk på hva de trenger.

6

OPPSØK JOBBENE SELV

70 % eller mer blir ikke utlyst. Store deler av jobbmarkedet i Oslo kommer aldri opp på internett. Finn jobbene selv..

7

BRUK NETTVERK OG GÅ INNOM PERSONLIG

Det er de to mest effektive jobbsøkertriks av alle sammen.

KAPITTEL 1

JOBBENE

Vil du jobbe med henda,
med mennesker eller med
salg? Her får du innblikk i
jobbene.

BUTIKK /KIOSK

Eksempel på jobber: matbutikker, klesbutikker, narvesen.

En av de vanligste typer førstejobber - butikkbransjen er ofte trivelig, med hyggelig kundekontakt og gode betingelser. Og det er en bransje med mange ledige jobber.

Men det er også en av de bransjene flest søker på. En butikkjobb er det første som dukker opp i hodet på mange, og det gjør at de mest synlige butikkene har stor pågang søkere. Men det gjør også at flere enn de som egentlig trives i butikk søker – og mange av dem slutter igjen – så det er en bransje som ofte trenger folk likevel.

Arbeidsoppgaver varierer med jobben. På en stor ICA Maxi vil du sitte mest i kassa og av og til rydde i hyller. På en 7-11 eller kiosk kan du måtte feie, steke boller, vaske, servere mat og stå i kassa og alt annet. *Jo mindre butikk du søker, jo mer ansvar og varierte oppgaver får du ofte.*

Vanskelig å få?

Både og. Det kan være fordel med erfaring, men de fleste steder holder det at du selger deg inn godt. Store butikker som Kiwi trenger folk hele tiden, og gir mange sjansen. Bokhandlere f.eks er vanskeligere - der er det beste å enten kjenne noen, eller melde seg opp som vikar/julehjelp og så bli fast ansatt senere.

Hvem passer det for?

Veldig mange. Deg som trives med å møte mennesker, og deg som liker å bruke hendene. Lørdag er en shoppingdag og kiosker og bensinstasjoner har ofte nattevakt - så du må selv vurdere hvor viktig det er for deg med fri på kveldstid (du får ofte tilleggspenger hvis du jobber kveld, men ikke alltid)

Beste tips:

Oppsøk direkte - gå innom med CV. Dette er jobber hvor fremtreden og oppførsel har mye å si. Smil, ha et fast håndtrykk. Butikker elsker folk som er høflige, utadvendte, vet at de er i servicebransjen og er effektive.

«Vis at du vet noe om oss. Det hjelper alltid»

-DAGLIG LEDER, LEKETØYSBUTIKK

INTERVJU

Janicke (28)

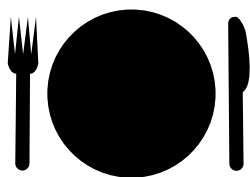
Jobbet mange år i bokhandel

Hva er bra med å jobbe i bokhandel?

Det er alltid noe å gjøre, det er god stemning med kundene, og det er en god følelse å kunne anbefale ting til dem. Og hyggelig miljø! Veldig hyggelig miljø!

Hva er ditt beste tips for å få jobb?

Vis at du skjønner at det er en BUTIKK. Sjefene liker at du skjønner at det er en service-bransje som skal selge noe. Og det lurt å være vikar først, eller pakkehjelp i julen. Da har du god sjans etterpå.

RESTAURANT /UTELIV

Eksempel på jobber: *servitør, kelner, bartender, garderobevakt*

En bransje fullt av action og liv. Utelivsbransjen er perfekt for mange. Du har like mye kontakt med kunder som i butikk, minst.

Men det er forskjeller. Utelivsbransjen kan være enda mer hektisk. Du kan måtte jobbe enda senere på døgnet. Og du skal ha bra tempo i kroppen om du vil være bartender. Samtidig er det ikke få som syns at nettopp det gjør bransjen bra – den er levende, actionfylt, og timene du jobber går fort. Bransjen er også kjent for å ha bra sosialt miljø (med egne bransjefester på søndager). Du får trent opp sosiale skills. Og lønnen kan være god hvis du får tips (men det er ulike tipsordninger der ute).

Det du må passe på i bransjen, er at du får arbeidskontrakt. Det er en bransje som kan være mer uryddig enn andre - så pass på at ting gjøres ordentlig.

Vanskelig å få?

Kan være vanskeligere enn butikk (men ikke alltid). Lettere om du har rundet 20. Sommersteder som Aker Brygge er lettest å få - gå innom med søknad. For å være bartender på et av de populære utestedene bør du enten bli anbefalt inn, eller jobbe deg opp.

Hvem passer det for?

Du bør være utadvendt og trives med høyt tempo, med mennesker. Hvis du blir fort stressa kan det være feil. Helgene forsvinner fort også – det er en grunn til at utelivsbransjen har en egen "bransjekveld" på søndag.

Hvordan få jobben?

En av bransjene hvor bekjentskap teller mye. At du har en pent skrevet CV teller mindre. Servitører på dagtid går gjerne innom med søknad og smiler. En god vei til å bli bartender - hvis du ikke kjenner noen som anbefaler deg - er å starte med å rydde glass og tørke bord, og jobbe så godt at de vil ha deg.

«Du må være flink med folk - og rask. Det er det som teller hos oss»

-BARSJEF, STØRRE UTESTED

INTERVJU

DJ Sharkara

Har vært i utelivsbransjen som fast DJ i mange år

Hva er det beste med bransjen?

Folkene. Du møter mange folk, og mange *forskjellige* folk. Det er en sosial bransje.

Hva er den beste veien inn?

Vis deg frem. Det er det enkleste jeg kan si. Bransjen liker utadvendte mennesker, og det blir feil hvis du sitter hjemme og pirker på CVen. Kom heller innom og vis deg. Dessuten hjelper det å kjenne noen. Og ja - et godt råd er å begynne med å rydde glass og bord. Gjør det godt og jobb deg oppover.

OMSORGS- JOBBER

Eksempel på jobber: barnehageansatt, pleiearbeider på eldreheim, miljøarbeider på ungdomsklubb

Omsorgsjobbene splitter folk. For noen er dette de hyggeligste jobbene i verden – milevis hyggeligere enn alle andre. For andre kan det være det siste de vil.

Spør deg selv: Er du glad i mennesker? Hva synes du om barn? Kunne du tenke deg å passe eldre – selv om det innebar en del stell? Disse jobbene er ofte i kommunen, så det betyr at du har gode betingelser og trygge rammer. Du vil få betalt for all overtid, og kontrakten din er god.

Ulemper

Kan være vanskelig å kombinere med studier. For eksempel skoler og barnehager krasjer med forelesninger. Dessuten kan du bli sliten på en annen måte enn fysisk – det kan være mye støy, og det kan koste følelser å rydde opp i konflikter. Men for de som passer til disse jobbene - og det er mange - er de det beste som fins.

Vanskelig å få?

Dette er faktisk en bransje som mange "glemmer" - det er definitivt jobber å få her. Samtidig ansetter de ofte etter personlig egnethet – de trenger å føle at du er god til å passe på andre mennesker. Så det er slett ikke bare å gå innom og plukke en jobb.

Beste tips:

Viktig å gå innom. Selg deg inn som varm og glad i mennesker. Fokuser på mellommenneskelige verdier – og vis at du vet at du skal ha en ansvarsrolle.

Se på www.ledigestillinger.oslo.kommune.no for å finne utlyste omsorgsjobber!

INTERVJU

Morten

Sjef på SFO

Hvordan ansetter dere?

Vi legger ofte ut faste stillinger, men de aller fleste jobbene gir vi til vikarer eller folk som er innom med søknad.

Hva ser dere etter?

Dette er en menneskejobb – så vi ser etter deg som er glad i mennesker. Men noen tenker at det bare er å løpe rundt og spille fotball med barna. Det er det ikke. Dette er en ansvarsrolle. Vis oss at du er i stand til å sette grenser for barna.

Topp tips for å bli ansatt:

Vis oss en hobby eller ting du brenner for! Da tenker vi: Aha, kanskje vi kan bruke dette med barna. Vi er et ungt miljø med mange engasjerte folk.

INTERVJU

Karoline (20)

Hva er bra med å jobbe på SFO?

Barna selvfølgelig! Også er det en variert arbeidshverdag.

Hvordan fikk du jobben?

Jeg har vokst opp i nærheten av skolen, så jeg gikk bare innom en dag med CV.

Vil du anbefale andre å søke jobb på SFO?

Absolutt! Bare se rundt deg her – masse søte barn, og jeg jobber ute. Det er en kjempefin jobb.

SALG/MARKEDS- FØRING

Eksempel på jobber: telefonsalg, selge varer på "stand" på gata
(avisabonnement, strømabonnement)

Salgsyrket kan være perfekt for deg som er utadvent og uredde, som liker en god diskusjon, som liker å være kverulant. Ofte er det provisjonsbasert (*at du tjener ut i fra hvor mye du selger*) – hvis du trives med det og er flink kan du tjene mer enn ellers. Likevel er det en bransje med mange som slutter – folk du ringer blir fort sure. Det er en lett jobb å få, men en vanskeligere jobb å bli i – for mange.

Det kan være verdt å prøve bransjen – du vil merke fort om du passer eller ikke.

Er du en selgertype?

- Trives du med å argumentere
- Backer du ikke unna en diskusjon?
- Blir du ikke lett vippet av pinnen?
- Syns du det er spennende å se om du kan klare å forandre folks mening?
- Drives du av resultater?

Da kan det være du passer til å være selger. Det du likevel må vite er at du kommer til å møte mange som ikke liker eller vil at du skal ringe – og du må være god på å ikke ta det personlig hvis du møter sure mennesker. Hvis du tror det går bra – prøv.

«Salgsjobber gir ofte muligheten
til deg som er under 18 »

LAGER/RENGJØRING /LOGISTIKK

Eksempel på jobber: Lagerarbeider, vaskehjelp, flyttebyrå, sortere brev på posten

Midt i blinken for deg som liker konkret arbeid, som liker å bruke hendene. Det er en god følelse å se at alt har blitt rent, fikset, stablet ferdig - og for mange er disse jobbene de eneste de virkelig trives i. Jobbene er ofte god trening på kjøpet.

Hvordan finner du jobbene?

En del lyses ut på nett, en del må du oppsøke selv. Slå opp jobber på finn.no og nav.no. Et av de store selskapene som formidler vaskejobber er ISS. Bruk Google, finne et lager i nærheten, ring og spør om du kan levere CV. Like viktig å oppsøke jobbene selv.

Noe for deg?

Mange velger vaskejobber fordi man kan jobbe i sitt eget tempo og at man jobber som regel alene. Det kan være en god avkobling å høre på iPod mens du ser at det blir rent. Men det kan være fysisk slitsomt også.

Viktigste egenskaper:

Presis og grundig, effektiv og rask, til å stole på.

**«Du må ofte ha truckførerbevis
for å jobbe på lager, men ikke
alltid – sjekk annonsen.»**

ANDRE JOBBER

Sjåfør/bud

Hvis du har lappen og liker å kjøre i bygatene er det masse jobber. Pizzabud, post- og pakkebud. Til og med sykkelbud. Ofte hektisk, ofte stressende, ofte veldig gøy hvis du er laget for det. De er ute etter dyktige, effektive folk som ikke kommer for sent.

Kokk/Kantine

Er du glad i å lage mat? Du kan jobbe på kantine, i en salatbar, et bakeri. Selg deg som at du er glad i mat, er nøyaktig og rask - og pass på at du har hygiene og klær i orden når du går innom så de ikke tenker at det vil bli hår i maten.

Vekter/sikkerhet

Jobber som krever sosiale ferdigheter - jobben din er å være god med mennesker og konflikthåndtering. De vil ha folk som er rolige, rettferdige og med naturlig, sunn autoritet. Liker du å ordne opp og er god på å holde hodet kaldt kan dette være helt riktig jobb. Du trenger ofte vekterkurs, men det er ofte inkludert i opplæringen til vekterselskapet. Og du må ha rent rulleblad.

Sekretær/resepsjonist

Mange steder trenger folk på sentralbordet som svarer på telefoner, som sitter i resepsjonen på et konferansesenter eller hotell. Noen av jobbene er travle, men vi har også hørt om folk som har lest hele jusstudiet sitt som nattevakt på hotellresepsjon. Let etter jobbene på hoteller, hos organisasjoner, på store kontorer.

Det kan finnes jobber du ikke har tenkt på

▪ Kontrollør	▪ Verksted
▪ Scenerigger	▪ Sjøpeltømmer
▪ Parkeringsvakt	▪ Maler
▪ Personlig assistent	▪ Kinovakt
▪ Cabincrew på danskebåten	▪ Kundeservice på telefon
▪ Organisasjonsarbeider	▪ Bassengvakt

«Hvis du kommer til sjefen med et slapt håndtrykk og ikke virker som at du er særlig interessert, går det ikke bra»

INTERVJU

Vendela (19)

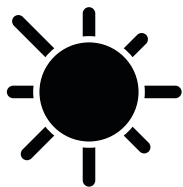
Jobber i klesbutikk

Hva er ditt beste tips:

Kom innom med CV og søknad - men ikke bare legg den fra deg og gå. Du må finne sjefen som ansetter.

Hva mer?

Jeg tror alt handler om hvor mye du vil og hvilken innstilling du har når du går innom. Hvis du kommer til sjefen med et slapt håndtrykk og ikke virker som at du er særlig interessert, går det ikke bra. Hvorfor skal sjefen bruke tiden sin på å høre hva du har å si? Hvorfor skal han ville ansette deg? Vis at du fortjener jobben.

SOMMER- JOBBER

Det er ofte masse flere jobber på sommeren, og det bør du benytte deg av.

Mange trenger vikarer når de ansatte drar på ferie. Så bare ved å gå rundt og tilby arbeidskraften din har du god sjans. Men om sommeren dukker det også opp mange ekstrajobber som ikke er der ellers.

«Vær så tidlig ute
som mars eller april»

Typiske sommerjobber

- Serveringssteder
- Badevakter
- Museer/turistattraksjoner
- Gartnararbeid på gravlunder og i parker

Det er ofte mindre vanskelig å få en sommerjobb enn en stabil, fast stilling. Så søk mange, og søk dem tidlig. Mars eller april er bra - selv om du fint kan få jobb mye senere og.

FOR DEG UNDER 18

Også du under 18 kan få jobb – du må bare lete på de riktige stedene.

Det er en del ting du ikke får lov til. Du kan ikke stå i kasse hvor de selger røyk og snus, og du kan ikke servere alkohol. Og veldig mange steder vil de ha en over 18 uansett.

Men du kan for eksempel:

- Rydde varer i de største dagligvarebutikkene
- Gå med aviser/reklame
- Være telefonselger
- Stå på stand og selge ting som vitaminer (eller smaksprøver på pizza)
- Jobbe på tusenfryd på sommern
- Finne sommerjobb som gartner/parkeringsvakt

...og mye mer. Det er mange butikker, bakerier, kantiner, vaskejobber som gir sjansen til deg under 18. Poenget er at du ikke finner disse jobbene av deg selv, og nesten aldri ved å sitte å lete på internett.

Det viktigste når du er under 18:

...er å finne ut om du kjenner noen som kan gi deg jobb. En slektning, en venn, noen andre. Det er den beste muligheten din. Den nest beste er å gå innom steder personlig - gjerne i nærmiljøet - og spørre om de trenger hjelp eller en ekstravakt. Si at du er fleksibel og kan jobbe med det som trengs. Og smil.

PS! Sjekk ut nettsiden
jobbunder18.no

KAPITTEL 2

SØK

RIKTIG

Små endringer i strategien
gir store utslag. Spar tid og
krefter ved å søke riktig.

STILLINGS- ANNONSEN

Arbeidsplasser legger ut stillingsannonse når de trenger noen – og den er stappet av informasjon. Smarte jobbsøkere leser stillingsannonse godt – da blir det lettere å overbevise om at du passer best til jobben.

I annonsen finner du ut

- Hva stillingen går ut på (hva du skal gjøre)
- hva de *krever* av en søker (utdanning/erfaring/førerkort)
- hvordan *type* person de vil at du skal være
- alle *praktiske* opplysninger (hvem du skal ringe, når og hvordan du skal søke)

I tillegg får du et inntrykk av jobben. Hvem de er, hvordan de formulerer de seg, hva som er viktig for dem. Annonsen er utrolig praktisk – du kan sitte med den foran deg når du skriver jobbsøknad.

Spørsmål å stille seg når du ser en annonse

- Hva skal du gjøre der? *Hva er de konkrete arbeidsoppgavene?*
- Hvor gammel må du være?
- Må du ha formell utdanning?
- Er det et **krav** at du har erfaring?
- Se på hvordan de formulerer seg. *Virker dette som et ungt sted? Et formelt sted?*
- Hva er det viktigste de ser etter i en ansatt?
- Skriver de noe om seg selv som det er lurt å vite?
- Hvem skal du kontakte hvis du har spørsmål?
- Når er søknadsfristen?
- Kan du søke på mail eller elektronisk?

Meny AS

Med 158 butikker og en omsetning på 11 milliarder kroner er MENY Norges ledende og mest ekspansive supermarkedskjede. Meny står for et unikt og suksessrikt konsept innen norsk dagligvare; Ferskvarer, stort vareutvalg og høy fagkompetanse kombinert med lave priser. Kundene våre skal møte medarbeidere som er motiverte, serviceinnstilte og har høy kompetanse om mat. Vi satser derfor sterkt på utvikling av kunnskap og matglede.

NorgesGruppen ASA er et ledende handelsforetak innenfor daglige forbruksvarer. Konsernet representerer en markedsandel på 36,9 % av dagligvaremarkedet med ca 1 800 dagligvarebutikker fordelt på blant annet kjedene Meny, Spar, Kiwi, Ultra og Joker. I tillegg har selskapet ca 800 kiosker og servicebutikker. NG er videre en ledende aktør innen storthusholdnings- og serveringsbransjen.

Stengeansvarlig - Deltid

Meny Lambertseter er en moderne butikk med stort fokus på salg og service - Du skal få så mye mer! Butikken har et salgsareal på 1250 m2 og et enormt vareutvalg. Butikken er unik innen ferskvareområdene; kjøtt, fisk, ost, bakeri, frukt og grønt. Butikken har ca. 40 ansatte og åpnet i oktober 2010.

Nå har vi behov for en ansvarsbevisst og serviceinnstilt medarbeider til stengevakter.

Arbeidstider: ettermiddag/kveld og annenhver helg

Dine hovedoppgaver:

- Totalansvar for butikken under hele vaktperioden
- Ansvar for å påse at butikkens rutiner og instruksjoner blir fulgt
- Kundekontakt og salg
- Varemottak og etterfylling av hyller

Vi ser etter følgende egenskaper:

- Over 20 år
- Pågangsmot og glimt i øyet
- Stor interesse for dagligvaren
- Pliktoppfyllende og ærlig
- Stå på vilje, og godt humør
- Faglig dyktig, med erfaring fra lignende arbeid

Vi kan tilby en svært spennende jobb, med utfordringer og utviklingsmuligheter i en kjede med sterk vekst. Vi har egen fagskole og satser på videre utvikling av våre medarbeidere.

Vi ser helst at søknad og CV sendes gjennom søknadslinken.

Arbeidssted:

Oslo

Søknadsfrist:

Snarest

Tiltredelse:

Etter avtale

Antall ledige stillinger:

1

Tips: Står det «frist snarest» bør du søke så fort du kan – da vil de ansette med en gang det dukker opp en som passer.

FYLLER DU KRAVENE?

Du trenger ikke fylle alle kravene for å søke

Bare pass på at du fyller **må-kravene** som at du må være 18 for å stå i kassa, eller ha truckførerbevis for å kjøre truck.

De andre kravene er ikke så strenge. Se på det mere som ønsker. Hvis du føler at du passer til jobben og kjenner deg igjen i utlysningen kan det godt være du burde søke.

Søk hvis du har lyst på jobben og kan argumentere for at du passer.

Ny trend

Flere annonser har endret ordlyden i stillingsannonnene de siste årene. Dagligvarekjeder, kiosker og fast food-steder forteller at de vil ha ledertyper som «*liker å klatre i fjell*» og lignende ting.

Det er sant at de vil ha energiske og utadvendte mennesker – men du trenger ikke være superhelt. Dette er først og fremst en PR-strategi for å unngå at jobbene ikke skal ha for dårlig rykte. Ikke bli skremt - er du en OK person som stiller opp og smiler har du mer enn nok for å søke disse jobbene.

HER FINNER DU ANNONSENE

DE TO VIKTIGSTE STEDENE:

Stillingsdatabaser:

[nav.no](#) og [finn.no](#) har de fleste utlyste stillinger i Norge – sjekk dem. [deltidsjobb.no](#) har et bra utvalg deltidsjobber beregnet for unge (oftest over 18). Og [ledigestillinger.oslo.kommune.no](#) har stillingene kommunen lyser ut – barnehagestillinger, eldrehjem osv. Disse fire er de viktigste.

Bedriftenes nettsider

Store bedrifter som Rema1000, IKEA og H&M har begynt å legge ut stillinger på egen hjemmeside. Av og til BARE på hjemmesiden – gjør et Google-søk på noen steder du kunne tenke deg å jobbe og sjekk.

...og her er noen steder som kan bli viktige senere og er greie å vite om:

Bransjesider

Sider som samler opp stillinger i en bransje, som f.eks media- og reklamebransjen. Journalisten.no har journalistjobber. Kampanje.no jobber i reklame og kommunikasjon. Global.no samler stillinger innen organisasjoner og foreninger. Du må ofte ha utdanning eller god erfaring for å få jobb på disse stedene.

Sosiale medier

Bruk sosiale medier for å spørre venner om det er noe ledig der de jobber. Sjekk også bedrifter du er interessert i på Facebook og Twitter, da kan du bli tipset om ledige stillinger og bli kjent med de som jobber der. Steder som LinkedIn blir viktigere først når du blir eldre og jobber i en spesiell bransje, som media.

Før var det vanlig å sjekke aviser/tidsskrifter. Det legges fremdeles ut ting der, men nesten aldri for unge. Dropp å lete der.

«Fakta er at så mange
som 70 % – kanskje
flere – av stillingene
aldri lyses ut.»

IKKE BARE LES ANNONSER!

Hvis du leser alle utlysninger i hele Oslo, på et eller annet vis finner frem til alle jobbene i både avis, på nett, i bransjeblader osv – har du funnet alle? Nei. Nope. Absolutt ikke. Fakta er at så mange som 70 % - kanskje flere – av stillingene aldri lyses ut.

*Du finner bare 30% av stillingene
hvis du kun leser annonser.*

Resten av stillingene

...blir gitt til folk uten at det skrives jobbannonse. De går til unge som kommer innom med CV av seg selv, til folk som kjenner en som allerede jobber der, folk som kommer i kontakt med jobben FØR de legger ut en jobbannonse. Dette gjelder SÆRLIG typiske jobber for unge, og defintivt i butikkjobber og i bransjer som restaurant og café.

Skal du søke effektivt trenger du en strategi i tillegg til å søke hjemmefra over nett. Les de neste sidene nøye for å være sikker på at du søker effektivt og riktig.

OPPSØK JOB BEN SELV!

Det er dette som kalles "åpen søknad". Det betyr at du søker på jobb selv om du ikke har fått vite at de har noe ledig. Du går og tilbyr kompetansen din – til noen som ikke har spurt om den.

«Vil ikke arbeidsgiver si fra hvis hun trenger noen?» er vanlig å tenke. Men det er ikke sant. Klesbutikker som H&M, og Carlings trenger ikke be om søkere, for de har motiverte folk innom med CV'en sin hele tiden. Blir du en av dem som går innom har du sjans på mange flere jobber i Oslo – rett og slett. Skriv en søknad og CV på forhånd og gå innom og spør om de trenger noen.

Hvem bør gå innom?

Jo svakere søknad du har, jo **mer** burde du gå innom. For eksempel kan du være 19 år og ny i arbeidsmarkedet og kjempe om jobben med noen som er 23 – *da bør du gå innom*. Kanskje snakker du dårlig norsk – *da bør du **absolutt** gå innom*.

Ikke vær redd for å gå innom – sjefer liker det og det øker sjansen din.

«Å gå innom jobben kan være ditt
sterkeste våpen.»

HVOR SKAL DU GÅ INNOM?

Gå i hvert fall innom steder som har tett kontakt med kunder (*kaféer, restauranter, butikker*) og omsorgsbransjen (*barnehage, eldrehjem*). De trenger å se at du er en bra person som kan ha god kontakt med kunder eller barn.

Selv i jobber uten kundekontakt (*lagerjobber, vaskejobber*) kan det være lurt å gå innom og vise sjefen hvem du er. Det kan til og med være lurt å gå innom steder som har lyst ut og du allerede har søkt - for å vise at du er interessert og nysgjerrig.

Det hender at de største butikker og dagligvarekjeder som Kiwi og Deli de Luca IKKE vil at du skal gå innom – fordi det er så mange som gjør det, og de vil ha deg i det elektroniske søkesystemet. Men selv disse liker ofte at du BÅDE søker elektronisk OG kommer innom og hilser.

Bør du ringe i stedet?

Du kan ringe i stedet for å gå innom – og det er mange nettsider som tipser om at du bør ringe. Men hvis du kan er det nesten alltid bedre å gå innom.

Ring hvis du har konkrete spørsmål til en annonse du har sett utlyst, eller hvis du vil spørre om du kan komme ned og levere søknad. Bare husk at det beste er om de får sett deg og kjent et fast håndtrykk.

TIPS TIL Å GÅ INNOM

Ha klar en CV og en søknad.

Selv om du har sendt det på mail eller elektronisk søknad allerede.

Spør alltid etter sjefen.

En vanlig ansatt kan glemme å gi CV'en din videre. Og den som ansetter deg trenger å møte deg personlig.

Begynn med å spørre om sjefen har tid.

Det viser at du har respekt.

Kom på et OK tidspunkt.

Rett etter åpning eller før stengetid har de mye å gjøre. Klokka 12.00 er de på lunsj. Mandag er bedre enn fredag.

Vær forberedt på et kjapt intervju på stedet.

Kanskje sjefen vil snakke med deg med en gang. Slå til.

Ha med attester eller navn på referanser.

Hvis du har.

Ikke vær redd for å være nervøs.

Nervøs gjør ingenting. Men smil, ha øyekontakt - og øv deg på å trykke hånden godt.

BRUK NETT- VERKET DITT

Mange føler at nettverk er noe litt sleipe businessfolk har – men nettverking handler bare om å spørre folk du kjenner om det er noe ledig der de jobber. Og du bør gjøre det.

Hvorfor bør du bruke nettverket?

Tenk deg selv at du er sjef. Du er travel. En ansatt har sluttet. Å ansette en ny er en risiko for deg - hva hvis den nye ansatte ikke gjør jobben bra? Da må du styre med intervju og opplæring og hele runden enda en gang. Det koster mye penger.

Men... du har jo din ansatte Nina, som har gjort en god jobb i ett år. Og Nina har nettopp fortalt at hun har en god venninne hun anbefaler. Vil det føles «tryggere» å snakke med venninnen til Nina enn en vilt fremmed person? Ja. De fleste vil syns det. Utrolig mange jobber i Oslo går til folk på denne måten.

Hvem bør du nettverke med?

Du kan nettverke med alle du kjenner – også folk du bare har møtt én gang. Folk i klassen din, fra fotballaget, folk du møter på en fest. Folk du bare så vidt kjenner er glimrende for å finne ut om det er noe ledig der de jobber – og kanskje kan de fortelle sjefen at de kjenner noen. Men...

*... jo bedre du kjenner den du nettverker med,
jo mer effektivt er det.*

Hvis du kjenner en person godt – OG personen liker deg – kan du bli anbefalt inn av den som jobber der. Og da ligger du bedre an enn de fleste andre.

*Særlig du som er under 18 må høre med familie, slekt
eller venner om et sted du kan jobbe*

TIPS TIL NETTVERKING

Arbeidssøker

Jeg trenger jobb. Noen som har noen forslag?

Liker · Kommenter · Del · For 3 minutter siden

UnglInfo liker dette.

Skriv en kommentar ...

Bruk sosiale medier

Spør om noen vet om en ledig jobb på Facebook eller Twitter – du kan få mange svar!

Bruk mest krefter på de som kjenner deg godt

Det er de som vil anbefale deg varmest.

Følg opp

Det er lett for vennen din å glemme å spørre - noe av det viktigste du gjør er å spørre igjen om hvordan det ligger an.

Overbevis kontakten din først

Hvis du fremstår som en oppegående, god kandidat selv for vennen din, vil hun føle det mye lettere og tryggere å anbefale deg inn

Sett det inn i søknaden

Start søknaden med at "Nina har anbefalt meg å søke". Sjefen kommer til å lese søknaden ekstra godt.

BØR DU BLI VIKAR?

Å være vikar er å ikke ha fast jobb et sted, men steppe inn når de trenger det, f.eks hvis noen er syke.

Det har sine ulemper - det kan være slitsomt, mindre stabilt, kanskje får du til og med mindre betalt. Men for noen er det å være vikar midt i blinken – og hvis du har søkt mange jobber uten hell kan det å være vikar være akkurat løsningen du er ute etter. Å være vikar er nemlig også en utrolig god vei inn til fast jobb.

Når kan det være bra for deg å være vikar?

- Hvis du bare trenger å jobbe en kort tid, som en måned eller to
- Hvis du trenger penger utbetalt kjapt
- Hvis du søker faste jobber - men trenger litt penger eller noe å gjøre så lenge
- Hvis du virkelig vet at du vil jobbe et spesielt sted
– å være vikar kan være veien inn dit
- Hvis du ikke vet hva du vil trives med, og vil prøve litt forskjellige bransjer uten å binde deg.
- Hvis du har søkt lenge uten hell

«Å være vikar kan være den
beste veien til fast jobb»

TO MÅTER Å VÆRE VIKAR

1

SELVSTENDIG VIKAR

Det fins masse vikarbyråer som sender ut vikarer – å være selvstendig vikar betyr at du ikke er ansatt av et vikarbyrå, men oppsøker jobbene selv. Du finner steder, spør om du kan stå på vikar- eller ringeliste, og stiller opp når og hvis jobben trenger deg.

Tips til å være vikar

Reis innom steder du kunne tenke deg. Ta med en kjapp CV og søknadstekst som forteller at du gjerne vil være vikar – og fortell dem at du er FLEKSIBEL, at du er tilpassningsdyktig, og at du kan stille opp på kort varsel. Det er akkurat det de er ute etter.

Ikke nøl når de ringer. Si «ja» høyt og tydelig og smil når du kommer. Det kan virke slitsomt – men hvis du gjør det i starten er sjansen stor for at du blir deres «yndlingsvikar». Yndlingsvikaren blir ikke bare ringt mest – hvis det skulle åpne seg en ledig stilling der fast, er det som regel yndlingsvikaren som ligger godt an.

«Gjør en ekstra god innsats de første gangene. Det har mye å si for hvilke oppdrag du får senere»

2

ANSATT I VIKARBYRÅ

Alternativet er å bli ansatt av et vikarbyrå. Da gir et byrå som Manpower eller Adecco deg tilbud om vikaroppdrag du slipper å finne selv.

Fordelen er at de finner oppdragene for deg, at du ofte får fast lønn fra vikarbyrået, og at du kan styre selv hvor mye du vil jobbe. Ulempen er at du kan få mindre lønn enn du ville fått alene (f.eks 110,- i timen i stedet for 125,-), og ofte er “bundet” til vikarbyrået (så hvis du har vikariert på en skole, skolen digger deg og vil ansette deg fast, har du ikke lov til å si ja før det har gått si 3 mnd). Og det er uforutsigbart – du kan få beskjed kvelden før og stå opp tidlig for å ta t-banen til andre siden av byen på morgenen.

Hvordan bli ansatt i vikarbyrå

Finn et vikarbyrå og registrer deg på mail eller nettskjema på hjemmesiden deres. Et tips er å ringe eller sende mail ved siden av, da skiller du deg positivt ut. Se også på nav.no og finn.no, mange av vikarbyråene legger ut stillinger der.

Noen vikarbyråer

 [adecco.no](https://www.adecco.no)

 [manpower.no](https://www.manpower.no)

 [grata.no](https://www.grata.no) (mye kantine)

 [barnehageressursen.no](https://www.barnehageressursen.no) (barnehagejobber)

 [kellyservices.no](https://www.kellyservices.no)

 [lenas.no](https://www.lenas.no) (mye helsepersonell)

SKREDDERSY

Arbeidsgivere liker å føle seg spesielle – noe av det beste du kan gjøre er å skreddersy søknaden.

McDonalds og H&M gjør ganske forskjellige ting. Hvis begge får samme søknad av deg merkes det fort og har du uflaks treffer du ingen av dem. Tenk etter – hva er spesielt med jobben du skal søke? Skiller den seg ut?

Lag en for hver bransje

Det beste er å skrive en søknad til hver jobb, men hvis du skal søke mye kan det holde å lage en type søknad for hver bransje du søker. Ha en søknad du kan gi til barnehager og en annen du kan gi til butikker.

Det viktigste er at du vet at arbeidsgivere har forskjellige behov og skriver søknader som er laget for å passe hver enkelt.

«Hvis du skal søke masse, lag
minst en søknad til hver bransje»

HVORFOR FÅR JEG IKKE JOBB?

Du kan ha brukt kreftene feil

Det kan være bedre å søke 5 jobber virkelig godt enn 50 passe godt. Arbeidsgivere liker å føle seg spesielle, og det synes hvis du har brukt lite tid

Du kan ha sett deg blind på en strategi

For eksempel bare søke over internett. Du burde vurdere å oppsøke jobbene selv og gå innom, lete i nettverket ditt, eller melde deg opp som vikar.

Det kan være ting du ikke har tenkt på

Det hjelper ikke å søke 500 kassajobber som 17-åring når du må være 18 for å kunne selge røyk. Eller å sende 100 søknader på mail til utesteder, for det er ikke sånn de ansetter bartendere. Det kan være ting du ikke er klar over.

Du kan ha hatt uflaks

Det er ikke noe vi bare sier. Jobbsøking er mye flaks. Men det er også sånn at uflaks kan avle mer uflaks. Det er ikke lett å søke med humør og overskudd når du har fått mange nei. Du kan komme inn i en ond sirkel. Kom innom oss i UngInfo-senteret hvis du føler det sånn, vi har et par bra råd.

TING DU KAN GJØRE FOR Å KOMME PÅ RETT SPOR

- Få noen du kjenner til å se på søknaden din.
- Kom innom UngInfo-senteret for å få hjelp.
- Spør arbeidsgiver om du kan få tilbakemelding på hvorfor du ikke ble valgt.
- Ta en pause fra jobbsøkingen.

Det siste er noe av det viktigste. Du kan bli gal av å få mange nei. Det kan gå ut over kvaliteten når du søker. Ta deg en pause. Belønn deg selv når du får nei. Det fins en jobb der ute til de fleste, av og til er det beste å ha is i magen.

KAPITTEL 3

CV,

SØKNAD,

INTERVJU

Med en topp CV og
søknad øker sjansene
dine for jobb.

Sverre Singh

Møllergata 3, 0174 Oslo
47 24 98 20 | sverre@nissenvgs.no
født: 24. februar 1992

Utdanning

- Aug 2009–juni 2011** **Nissen videregående skole**
Studiespesialisering med Programfag, inkludert fagene
«Psykologi, Informasjonsteknologi, Rettslære og Samfunnsøkonomi»
- Aug 2006–juni 2009** **Hauketo Ungdomsskole**

Erfaring

- Okt 2010–feb 2011** **Restaurantmedarbeider**, Burger King Majorstua
Tre kvelder i uken. Lagde mat, servert kunder og holdt styr på kjøkkenet
to ganger i uken ved siden av skolen
- Feb 2010–mai 2010** **Avisbud**, Aftenposten
Leverte avisen fem dager i uken etter skoletid
- Jan 2010** **Scenerigger**, Nissenrevyen
Rigget opp scene med plass til 300 tilskuere

Annet

- Språk** **Engelsk** flytende skriftlig og muntlig
Fransk meget godt muntlig, godt skriftlig
Tysk noe muntlig og skriftlig
- Kurs** **JobbX jobbsøkerkurs, Antirasistisk Senter**
Kurs som lærer ungdom om arbeidslivet
- Data** Kan Ms Word, Excel og Powerpoint. Kan litt Adobe Photoshop.

Referanser

- Mahmet Singh** Avdelingsleder, Burger King Majorstua. Tlf 48 15 16 49
Jan Karlsen Revysjef, Grefsenrevyen 2010. Tlf: 99 77 56 65

CV er et faktadokument om livet ditt til nå. Omtrent alle jobber du søker ber om å få se en CV. Enten fyller du inn elektronisk på en nettside, eller du lager en CV i word som du printer ut og leverer.

En CV-mal gjør det lett å fylle inn. Den til venstre er laget med UngInfos CV-mal, som du finner på www.ung.info. Er du interessert i andre maler, gjør et Google-søk på CV-mal. Aftenpostens CV-mal er også bra.

«CV er et dokument på 1-2 sider som forteller objektivt hva du har gjort til nå.»

Checkliste CV

- Oversiktlig og lett å lese
- Enkelt, objektivt språk
- Omvendt kronologisk rekkefølge (Det nyeste først)
- Forklar jobbene du har gjort
- Bilde hvis du vil (må ikke)
- Sjekk godt for skrivefeil
- Ikke for tett, la det være "luft" på arket

Når skal du bruke tradisjonell CV?

Oftere enn før må du levere elektronisk CV (les om det etterpå). Bruk den tradisjonelle varianten av CV (skrevet på i Word, eller en PDF-fil du printer ut) når du:

- Går innom jobber og spør om de har ledig
- Sender en søknad over e-post
- Når en elektronisk CV gir deg muligheten til å laste opp en tradisjonell fra Word (skjer ofte)

«CV handler om
fortiden din. Vis dem
ryddig og pent hva
du har gjort!»

KATEGORIENE

PÅ CV

Kontaktinformasjon

Skriv ned navn, adresse, tlf, fødselsdato og mail. Før var det vanlig å skrive ting som om du var singel eller hadde barn, men det trenger du ikke lenger.

Utdanning

Hvor du har gått på skole/universitet og hvilke linjer du har gått på. Dropp barneskole, ta med militæret eller siviltjeneste. Før opp det nyeste øverst. Få med måned + årstall for når du begynte og sluttet. Hvis du går på skole fremdeles kan skrive f.eks 2011-d.d.(dags dato). Eller "fullføres våren 2012". Trenger ikke føre opp karakterer eller orden og op-pførsel (men vær forberedt på å svare på det på intervju).

Erfaring

Den kanskje viktigste kategorien på CV-en din. Putt inn jobberfaring – men også ting som ikke var betalt. Erfaring fra frivillig forening, fra praksisuka, fra operasjon dagsverk. Få med stillingstittel (hvis du hadde), sted, og en setning eller to om hva du gjorde.

Kurs/Sertifikater

Før opp ting som førerkort eller truckførerbevis. Du kan også føre opp ulike kurs: første-hjelpskurs, brannsikringskurs, jobbsøkerkurs. Ta med hvis det føles relevant.

Verv

Hvis du har hatt verv i foreninger, organisasjoner, den type ting. Kan også passe inn under "Erfaring", hvis du synes det passer bedre der.

Språk

Hvilke språk du snakker og skriver. Del inn i muntlig og skriftlig nivå , og bruke f.eks kat-egoriene flytende, veldig godt, ganske godt.

Data

F.eks MS Office med Word, Excel osv. Eller Adobe Photoshop. Skriv opp sånn: "God kjennskap til Ms Office-pakken og Adobe Photoshop"

Fritidsinteresser

Fint å ta med hvis du er ung eller har lite erfaring. Skriv f.eks: "Spiller håndball to ganger i uken, liker biler, har spilt i korps og er interessert i gamle modellfly."

REFERANSER

En referanse er en person som kjenner deg – helst fra jobb-sammenheng – som kan fortelle sjefen som skal ansette deg at du er en bra person.

Det beste er en du har jobbet med – aller best en som har vært sjefen din. Men det kan også være en kontaktlærer, en trener, eller en annen. Du bør absolutt ha en referanse, da føles det tryggere for arbeidsgiver å ansette deg.

Hvis du har en referanse og er ung, er det vanlig å sette opp referansen direkte på CV-en. Er du litt eldre er det vanlig å skrive "referanser oppgis" og heller gi dem på intervju. Det viktigste er uansett at du har dem.

Sett opp referanser sånn:

Ricardo Alfredo, daglig leder Burger King Majorstua, 22 23 24 25

Knut Johansen, trener Grorud Allstars, 99 44 88 44

Hvem kan være referanse?

- Tidligere sjef (aller best)
- Tidligere mellomleder
- Tidligere kollega
- Fotballtrener/dansetrener
- En du har samarbeidet med
- Rådgiver på skolen
- Læreren din
- En annen som kjenner deg godt

«De fleste synes det er hyggelig å være referanse - men spør alltid på forhånd!»

TOPP TIPS FOR GOD CV

Forklar ordentlig

En bra CV forklarer ting bedre enn bare stikkord. Noen skriver "Medarbeider, Burger King". Det er vanlig (og bedre) å også skrive noen stikkord under: "kunder, kasse, forefallende arbeid". Men det aller beste er å skrive:

Medarbeider, Burger King

*Håndterte kasse, serverte kunder og holdt styr på kjøkkenet
tre ganger i uken ved siden av skolen*

Selv om de fleste vet hva en jobb på Burger King går ut på, høres du mer motivert og energisk ut hvis du forklarer ordentlig. Og ofte VET ikke folk hva du har gjort på en tidligere jobb – da må du definitivt forklare.

Fremhev det viktige

Alt du har gjort teller ikke like mye for arbeidsgiver. Fremhev det du tror er viktigst. Tenk: hva er det arbeidsgiver virkelig trenger å vite for å ansette deg? Hvis du har noen ting som kan telle mer – som at du har vært fotballtrener for barn og nå skal søke jobb på barneskole – må du prøve å fremheve det.

Du kan lage en seksjon som heter «nøkkelkvalifikasjoner» øverst, og bruke den til å oppsummere det viktigste.

Nøkkelkvalifikasjoner

Det kan være fint å starte CVen med en seksjon som heter "Nøkkelkvalifikasjoner". Oppsummer raskt og fint det viktigste de trenger å vite om deg.

Nøkkelkvalifikasjoner

Blid og effektiv gutt på 19 år med erfaring fra kassearbeid. Liker å jobbe med hendene og er god på å takle stress.

VANLIGE SPØRSMÅL OM CV

Skal jeg ha med bilde?

Bare hvis du vil. Det er blitt vanligere, og vi anbefaler det kanskje hvis du søker jobb i servicebransjen eller en annen bransje hvor du skal være utadvendt. Det er ikke sånn at du må, og det er ikke sånn at CV-en din blir mye bedre av det. Så velg selv.

Må jeg ha attester ved siden av?

Du må ikke. Referanser har blitt viktigere enn attester, og det er vanlig å gi attester først hvis man blir spurt om det. Men legg ved hvis du føler det hjelper søknaden din.

Er alt like viktig på CV'en?

Nei, det kommer an på hvor du søker. Om du er god i MS Office har det ikke mye å si om du søker jobb på Meny. Språkkunnskapene er ikke avgjørende hvis du skal jobbe alene på et kjøkken. Men husk at det kan si mye om deg som person selv om det ikke er direkte relevant.

Er det vanlig å ta med karakterer/fravær på skole?

Nei. Du kan ta med hvis du vil, men det vanlige er å la være. Forvent heller å få spørsmål om det på intervju.

VANLIGSTE "FEIL"

Rar epostadresse

Pass på at ikke epostadressen din blir for privat. Ting som «sexyboy90@hotmail» eller «hotbear92@gmail» blir litt feil. Bruk skolemailen, eller en nøytral e-post.

Partybilde

Hvis du skal legge ved bilde – ikke et partybilde med vinflasker i bakgrunnen (vi har sett noen). Finn et bilde der du smiler og kjenner igjen deg selv.

"Fagspråk" og interne forkortelser

En del CV'er har «fagspråk» eller fagkoder uten å forklare det. Ikke ta for gitt at arbeidsgiver vet hva fagkoden din betyr. Tenk at CV'en din skal kunne leses av en tolv år gammel (smart) gutt.

ELEKTRONISK CV

Flere av de store kjedene – som Rimi, Kiwi, ICA osv – benytter seg av elektronisk søknad, og trenden er kommet for å bli.

Ulempen med elektronisk CV, er at du i mindre grad kan "styre" innholdet. Du blir bedt om å huke av enkelte kategorier, det er ikke sikkert de passer, og det hender du ikke får plass eller mulighet til å putte inn det du vil.

«Elektronisk CV er ikke mindre viktig
selv om den kan se ut som et raskt
skjema. Bruk tid på den.»

Ting å vite:

- Du kan ofte laste opp en Word-CV som vedlegg i den elektroniske – men du har ikke garanti for at de leser den. Last opp en Word-CV hvis du har, la vær hvis ikke.
- Under "erfaringer" har du ofte plass til å skrive inn egen tekst – bruk den godt til å forklare hva du gjorde i erfaringene du har
- Det er ikke alltid lett å finne riktig "kategori" til erfaringene dine. Butikkjobb går for eksempepl under "varehandel". Finner du ikke kategorien din, bruk kategorien "annet" og forklar under hva du gjorde.
- Skriv søknadsteksten på forhånd i Word, og lim den inn. Det hender det er "time-out" i systemet hvis du sitter for lenge og skriver søknadsteksten.

**Kom innom UngInfo-senteret hvis du
vil ha hjelp til elektronisk CV.**

SØKNAD

Søknaden er det viktigste arket du leverer til en arbeidsgiver. CV er en oversikt over alt du har gjort – men søknaden handler om fremtiden – et salgsark om hvorfor de burde velge deg som ansatt.

Sverre Singh
Møllergata 3
0179 OSLO

10. januar 2012

Narvesen Storo v/ Per
Storoveien 8
1234 OSLO

Søknad på stilling som medarbeider

Hei, jeg så stillingen deres utlyst på finn.no, og søker på stillingen som medarbeider. Jeg er en 22 år gammel gutt med godt humør, mye energi og erfaring fra kassearbeid som ser etter en jobb ved siden av studiene.

Jeg har alltid likt å jobbe med hendene, og jeg liker å være sosial og ha kontakt med mennesker, så jeg tror en butikkjobb som denne passer perfekt for meg. Jeg har fullført videregående på Nissen VGS og har lyst til å jobbe en stund i Oslo. Jeg har jobbet i butikk før, en liten kiosk på Carl Berner, hvor jeg lærte både kundebehandling, varepåfylling og kassearbeid. Jeg har også erfaring fra revyen på skolen, og er generelt god på å komme i kontakt med mennesker.

Jeg vet at det kan være hektisk i butikk, (og hos dere har jeg skjönt at det særlig er mye å gjøre på lørdager), men jeg trives godt under stress og holder humøret oppe hvis det er mye å gjøre. I revytiden var det særlig noen intense perioder – men jeg merket at jeg er god på å jobbe fort, og det er en egenskap jeg kan ta med til dere.

Jeg tror en butikkjobb er midt i blinken for meg nå, og håper det blir hos dere. Jeg kan jobbe både hverdager og helg. Ring meg på tlf: 46 55 46 55, eller send epost til s.singh@nissenvgs.no hvis dere lurar på noe. Håper å se dere på intervju!

Mvh

Sverre Singh

GI DEM LYST!

Det er vanlig å sette opp søknad som et formelt brev med navnet og adressen til både deg og arbeidsgiver, og dato i høyre hjørnet. Men dette er bare ytre rammer. Det viktigste er at du skriver en levende tekst som presenterer deg godt. Alt handler om å få arbeidsgiver til å få **lyst** til å ansette deg. Se for deg en søknad du selv ville likt å lese – og prøv å skriv sånn.

Vis at du forstår jobben

Arbeidsgivere merker om du har skrevet samme søknad og levert den til 30 steder. Du skiller deg positivt ut hvis du viser at du faktisk vet noe om dem. Slå opp jobben på nett, les litt om dem. Er du ekstra lur kan du spørre noen som jobber der allerede om hvordan det er å jobbe der. Kiwi vil like det på intervju om du vet hvor mange Kiwi-butikker det er i Norge. Jo mer du vet om jobben, jo bedre søknad vil du skrive.

Dette er de viktigste tipsene

- Det viktigste er motivasjon. Få dem til å skjønne at du **vil** ha jobben.
- Vis eksempler – begrunn tingene du sier om deg selv
- Skriv personlig, med din egen stemme. Føl at du kjenner deg igjen i teksten.
- Ha fokus på jobben. Hvordan kan du hjelpe den? Hva har du bruk for?
- Ikke la søknaden være for lang. Velg ut det viktigste. 1 side er maks. ¾ side kan være perfekt.
- Svar på stillingsannonsen. Hvis de ser etter en ledertype, skriv: "Jeg er en leder-type".

SKREDDERSY

«Ikke lever samme søknad til hver jobb. Lag en til hver du søker. Få dem til å føle seg spesielle!»

SÅNN SKRIVER DU

Vi pleier å anbefale folk å tenke et oppsett på 4 avsnitt, hvor du skal **1** innlede, **2** vise motivasjon og presentere kvalitetene dine, **3** knytte det til jobben, og **4** avslutte.

1

INNLEDNING

Gi et raskt og presist bilde av hvem du er – og hvorfor du passer til jobben. Se om du kan oppsummere grunner til at de bør ansette deg, tenk på hvorfor du passer. Få det med i innledningen:

Hei, jeg så stillingen deres utlyst på finn.no, og søker med dette på stillingen som medarbeider. Jeg er en 22 år gammel gutt med godt humør, mye energi og erfaring fra kassearbeid som ser etter en jobb ved siden av studiene.

Godt humør, energi og relevant kasseerfaring er alle ting arbeidsgiver er interessert i – så ikke vent med å fortelle det til langt nede i teksten. Målet med innledningen er at de tenker: «*hm, det er dette vi er ute etter*» – og får lyst til å lese videre. Et par setninger er topp.

Skriv først, rett senere

Det er mange "regler" når du skriver en søknad og det kan virke litt skremmende før du starter. **Et godt tips er å ignorere alle reglene i første omgang og bare skrive.**

Ikke tenk på at du skriver "jeg" for mange ganger eller at den forrige setningen din ikke var bra nok. Hvis du er kritisk mens du skriver kan det hindre deg i å komme med gode poenger du kanskje ikke hadde kommet på ellers.

Når du har skrevet ditt første utkast, les gjennom for å se om du har glemt noe, deretter begynn å rette den opp.

2

MOTIVASJON OG KVALITETER

Gå så rett på motivasjonen din. Hvorfor har du LYST til å jobbe? Er du klar for forandring i hverdagen? Klar for å tjene egne penger? Har en kompis jobbet i butikk og fortalt deg at det er bra?

Jeg har alltid likt å jobbe med hendene, og jeg liker å være sosial og ha kontakt med mennesker, så jeg tror en butikkjobb som denne passer bra for meg

Motivasjonen trenger ikke være lenger. Bare vis arbeidsgiver hvorfor du vil jobbe i butikken hans, og gjør det så han tror på det. Utdyp mer om deg selv etter motivasjonen. Hvor har du gått på skole? Har du jobbet før – i så fall hva gjorde du? Hva er erfaringene dine? Hva har du LÆRT av dem?

Jeg har fullført videregående på Nissen VGS og har lyst til å jobbe en stund i Oslo. Jeg har jobbet i butikk før, en liten kiosk på Carl Berner, hvor jeg lærte både kundebehandling, varepåfylling og kassearbeid. Jeg har også erfaring fra revyen på skolen, og er generelt god på å komme i kontakt med mennesker.

Hvis du har få erfaringer - fokuser på personligheten din, på fritidsinteressene dine, og hva du tenker om fremtiden. Dette er stedet du presenterer det jobben trenger å vite om deg..

3

KNYTT DET TIL JOBBEN

Du har fortalt om DEG – på tide å vise at du vet noe om DEM. Kjenner du til butikken? Vet du noe om dem som jobber der, hva de driver med? Fortell at du har lest litt om dem. Vis at du skjønner at hva som skal GJØRES på jobben. Se om du finner grunner til at du tror du vil klare oppgavene

Jeg vet at det kan være hektisk i butikk, (og hos dere har jeg skjønnet at det særlig er mye å gjøre på lørdager), men jeg trives godt under stress og holder humøret oppe hvis det er mye å gjøre. I revytiden var det særlig noen intense perioder – men jeg merket at jeg er god på å jobbe fort, og det er en egenskap jeg kan ta med til dere.

Skriv det med dine ord, gjerne kortere eller lenger enn dette. Bare vit at hvis du viser at du TENKER på jobben du skal gjøre, ligger du godt foran ganske mange søkere allerede.

4

AVSLUTTE

På tide å avslutte. Oppsummer motivasjonen din raskt, gi dem kontakinformasjonen din, fortell gjerne at du håper på intervju.

*Så igjen – jeg tror en butikkjobb er midt i blinken for meg nå, og håper det blir hos dere. Ring meg på tlf: 46554655, eller send epost til lars@nissenvgs.no hvis dere lurar på noe. Håper å se dere på intervju!
Vennlig hilsen*

Bra jobbet. Du burde la teksten ligge litt, kanskje la noen du kjenner se på den, og i hvert fall ta en runde med stavekontroll. Men i prinsippet er du...

Ferdig

Og husk – en søknad kan se ut på 1000 måter. Men den må svare på 1) hvorfor du VIL ha jobben, 2) hvilke bra ting du har gjort tidligere, og 3) hvorfor du PASSER til jobben du søker. Har du svart godt på det har du en god søknad uansett.

TIPS TIL Å SKRIVE GODT

Ikke for komplisert

Å bruke kompliserte ord er ikke det samme som å skrive godt. I hvert fall ikke i en søknad. Vær enkel og klar og tydelig.

Kjenn igjen stemmen din

Få teksten til å være nærmest mulig til hvordan du snakker (når du snakker pent til læreren). Les den høyt og se om du kjenner igjen stemmen din.

Kutt ut "småord"

Ord som "litt", " gjerne", "ofte", "kanskje", "ganske". Jo færre sånne ord, jo bedre.

Aktivt språk, ikke passivt

"Søknaden ble skrevet av meg. Sommerferien ble benyttet til å slappe av". Dette kalles passive setninger. Det er bedre hvis du snur setningen sånn at det er du som styrer: "Jeg skrev søknaden. Jeg brukte sommerferien til å slappe av".

Noen arbeidsmetoder

Her er noen raske metoder som brukes av skribenter, journalister, forfattere verden over:

- **La teksten ligge** - Etter at du har skrevet søknaden – la den ligge. Gjør noe annet, sov på det. Når du ser på den igjen vil du ha friske øyne.
- **Få tilbakemelding** - Noe av det viktigste. Få en venn eller en i familien til å se på teksten, be om ærlig tilbakemelding. Spør dem om kan gjenfortelle hva de har lest. Hør på dem, sov litt på det, og gå tilbake til teksten.
- **Les opp teksten høyt** - Hvis setningen stokker eller «klumper» seg – skriv den sånn som det ville vært naturlig å si den.

INTERVJU

Ok. Du har funnet jobbene, og du har søkt og du får en telefon fra arbeidsgiver. De vil ha deg til intervju.

Dette er det mange jobbsøkere er redd for. Intervju kan være alt fra en rask samtale med en trivelig sjef til et timeslangt intervju med fire stykker på andre siden av bordet. Det første er mer sannsynlig enn det siste, i hvert fall når du er ung. Denne delen gjør deg uansett i stand til å takle det som måtte komme.

Vanlige intervju spørsmål

- Fortell litt om deg selv
- Hvorfor søkte du denne jobben?
- Hva er det beste argumentet for at vi burde ansette deg?
- Hva liker du best å gjøre?
- Har du hatt mye fravær?
- Hva er dine sterkeste sider?
- Hva er dine svakeste sider?
- Hvorfor sluttet du i den forrige jobben?
- Tenk deg at en kunde på jobb er vanskelig eller vrang – hva gjør du?

Spørsmål som ikke er lov på intervju:

- Hvilken religion har du?
- Er du gravid?
- Hva tenker du politisk?
- Er du homoseksuell?

De er ikke ute etter et fasitsvar, de er ute etter å bli kjent med deg.

DETTE DU MÅ VITE OM INTERVJU

Nervøs gjør ingenting

De fleste er nervøse før intervju, og det er vanlig å tenke at det svekker sjansene dine. Det gjør det ikke. Masse undersøkelser viser at det ikke gjør noe om du er nervøs, vinger i stemmen eller svetter litt. Arbeidsgiver kan synes det er sjarmerende. Om ikke annet vitner det om at du har lyst på jobben. Ikke vær redd for å være nervøs.

Vær ærligere enn du tror

Er du redd for at du hadde for mye fravær på videregående – vær ærlig og fortell at du var lei av skolen, men klar for å jobbe nå. Hvis du er så nervøs på intervjuet at du ikke klarer å svare for deg – fortell at du er nervøs og vanligvis klarer å svare for deg. Ærlighet slår det meste. **Unntak:** Ikke like ærlig når du snakker om andre – se eksemplet under.

...men ikke snakk dårlig om tidligere jobber eller sjefer

Selv om du har god grunn til det og behov for det. Den nye sjefen kan bli redd for at du vil utlevere HAM en dag. Dessuten vet de fleste at det finnes håpløse sjefer der ute. De kan få MER respekt for deg hvis de merker at den forrige sjefen din ikke var bra – men du LIKEVEL ikke utleverer ham.

Møt blikket til alle som er i rommet

Hvis du intervjues av fler, er det ofte bare en som stiller spørsmålene. Ikke la deg lure – de andre er like mye med på intervjuet selv om de ikke snakker. Se på alle så de føler seg inkludert.

ULIKE INTERVJUER DU KAN OPPLEVE

Vanlig en-til-en

Bare deg og en sjef. Det mest sannsynlige du vil oppleve, særlig i butikkjobber, private små kiosker, osv.

En-til-flere

Du intervjues av flere. Vanlig hvis du søker fast stilling i kommunen, f.eks SFO eller barnehage. Du intervjues sannsynligvis av en, mens en eller to til er med og hører på.

Gruppeintervju

Flere kandidater til jobben intervjues samtidig. Vanlig hos steder som tar inn mange på en gang, som Tusenfryd. Du kan bli bedt om å presentere deg selv og løse oppgaver med andre foran alle. Tips: De følger like mye med på om du er sosial og ålreite mot de andre som at du «vinner». Vær høflig mot de andre, lytt.

Caseintervju

Caseintervju betyr at du skal løse en praktisk oppgave på intervjuet, som har med jobben du søker å gjøre. Det som er mer vanlig er å få "casespørsmål" – du kan bli spurt om hvordan du f.eks ville reagert hvis en kunde kom inn og klaget på en spesiell ting, eller hvordan du ville gått frem hvis du fikk vite at en av de ansatte gjorde noe ulovlig på fritiden.

Personlighetstest

Dette blir det mer og mer av, men foreløpig mest i «toppjobbene». Men også i f.eks lagerjobber har vi hørt om personlighetstesting – alt fra hva du liker av farger og mat til hvordan du tenker om ting. Sannsynligvis slipper du – men svar godt og ærlig om du får en.

FORBERED DEG!

Det viktigste – men du vil bli overrasket over hvor mange som ikke gjør det. Vit litt om stedet du søker. Slå opp på internett, les litt. Tenk på hvilke spørsmål du kan komme til å få . Tenk på mulige svar. Er du forberedt ligger du foran mange. Du fremstår bra – og det kan dempe din egen nervøsitet

Slik kan du forberede deg

- Les din egen CV og søknad på forhånd
- Øv deg foran speilet eller familie/venner på å svare på spørsmål
- Ta på deg klær du føler deg bra i
- Tenk på 5 spørsmål du kunne fått. Svar på dem inne i deg.
- Slå opp stedet du søker på nett. Forbered minst ett spørsmål til dem.
- Print ut og ta med kopier av CV, søknad og attester

God intervjuuskikk

- Ren og pen i tøyet. Spytt ut tyggis, ta av caps
- Kom 5 minutter før - minst. Ikke for sent!
- Hvis du kommer for sent - unnskyld deg med en gang. Gjør du det godt kan de like deg enda bedre. Løpet er ikke kjørt
- Et hardt håndtrykk er verdt mer enn du tenker. Øv på det!
- Tenk på intervjuet som en "date", ikke en eksamen. Dere skal like hverandre
- Pust rolig hvis du ikke vet hva du skal svare. Spør igjen hvis du ikke skjønnte spørsmålet. Ikke vær redd for å si at du ikke vet hva du skal svare
- Du er på intervju også når dere hilser utenfor, også når du tar på jakka og går. Vær hyggelig mot de andre ansatte du ser der.
- Og vær deg selv. Pust ut. De er ute etter å bli kjent med deg

VANSKELIGE INTERVJU- SPØRSMÅL

Intervjuere er godt trent og har sett det meste. De vil merke det hvis du prøver å svare "riktig". Sannheten er at intervjueren ofte ikke er ute etter et konkret svar - men like mye hvordan du svarer.

Det beste er å være ærlig - og det aller beste er å lære en metode hvor du innrømmer at det er vanskelig - men fokuserer på noe positivt. Det kan du gjøre overalt. Her gir vi et eksempel fra et vanlig og vanskelig spørsmål du kan få på intervju.

«Hvorfor hadde du så mye fravær på skolen?»

Grunnen til spørsmålet

Arbeidsgiver er oppriktig interessert i hvorfor du har så mye fravær - men aller mest interessert i om du kommer til å ha fravær *hos ham*. Et godt svar er ærlig, men betrygger ham om at fravær ikke vil bli et problem.

Ikke så bra svar

"Vet ikke. Det bare ble sånn".

Bedre svar

"Det var en periode jeg var skikkelig skolelei og skulka mye. Det var ikke bra. Men det jeg merket var hvor deilig det var å gjøre andre ting - som å jobbe. Så jeg føler meg nesten ekstra klar for å jobbe hos deg".

ETTER INTERVJUET

Gratulerer med ferdig intervju! Noen steder vil tilby jobben med en gang etter intervjuet. Like vanlig er det at de tar kontakt senere. Her er hva du burde gjøre i tiden etterpå.

Det kan gå en stund før du hører noe. Ofte en uke, i enkelte jobber to-tre uker eller lenger. Spør hvor lang tid de tenker det kommer til å ta hvis de ikke nevner det etter intervju.

Hvis du ikke har hørt noe etter en uke er det fint å sende en mail eller ringe å spørre hvordan det ligger an. Fortell at du er spent på jobben. Så lenge du ikke virker sur over at det har gått tid, virker det bare som om du har lyst på jobben.

Hvis de vil ha deg

Gratulerer! Det var det vi visste. Så sant du også vil jobbe hos dem, gjenstår det bare å underskrive kontrakt og avtale når du skal møte opp. Slå opp på neste side for å vite mer om hva du har rett og krav til når du har fått jobb.

Hvis de ikke vil ha deg

Uflaks. Men vær glad for at du kom så langt som til intervju. Det er en god prestasjon i seg selv, og neste gang vil det være din tur. Ta med all erfaring du har fått.

Hvis du ikke hører fra dem

Det hender folk fremdeles kunne tenke seg å ha deg selv om du ikke hører fra dem. Noen tar seg utrolig god tid. Du bør tenke deg litt om - hvis de ikke har sagt fra til deg etter tre uker kan det hende de er slurvete på andre ting også. Kanskje fins det bedre steder å jobbe. Du bør uansett tenke at du er fullstendig fri til å søke andre jobber og gå på andre intervjuer. Ikke sitt og vent på dem.

KAPITTEL 4

NYTTIG

INFO

Vanlige spørsmål, rettigheter,
hvor du kan få mer hjelp.

RETTIGHETER/ LØNN/KONTRAKT

Dette har du krav på når du har fått jobb.

Kontrakt

Alle som får jobb har rett til arbeidskontrakt - og det er noe av det viktigste du sikrer deg. I kontrakten står det at du er ansatt, hvor mye lønn du vil få, oppsigelsestid (hvor mange måneder du må jobbe etter du har sagt opp. Vanlig mellom 1 og 3), osv.

Det er som regel ikke noe problem å få kontrakt - de fleste får den med en gang de begynner. Men noen bransjer kan være senere på avtrekkern - særlig utelivsbransjen. En muntlig kontrakt skal uansett også telle. Kom til UngInfo i Møllergata med en gang hvis du føler noe ikke er som det skal.

Disse kan du få hjelp av

- **Arbeidstilsynet** (www.arbeidstilsynet.no)
Forteller alt som er lov og ikke i det som kalles arbeidsmiljøloven.
Ring dem på: 815 48 222
- **LO Ung** (www.lo.no/u/ung)
Les om rettighetene dine i jobbhåndboka deres.
- **YS** (www.ys.no)
- **UngInfo** (www.ung.info)

Opplæring

Du har også krav på opplæring så du kan gjøre jobben du er satt til - og du har krav på at opplæringen skal være lønnet (så arbeidsgiver har ikke lov til å si at du må bruke tid på å lære deg alt uten lønn)

Attest

Når du slutter har du krav på attest som bekrefter at du har jobbet der, og som du kan vise til neste arbeidsgiver. Arbeidsgiver er bare forpliktet til å skrive når du begynte, når du sluttet, og hva du gjorde der. Men det er veldig vanlig at de legger til hva de syns om deg som ansatt.

Lønn

De fleste steder har fast lønn for alle ansatte. Du pleier å få vite om den på intervju - og det er helt naturlig å spørre om det til slutt hvis de ikke har nevnt noe.

Mange tror det er minstelønn - men det er det ikke. De har lov til å gi deg 3kr timen hvis du er enig og underskriver kontrakt. Men det er du selvfølgelig ikke enig i, og de kommer ikke til å tilby det heller. 110-120,- eller mer er vanlig hvis du er over 18. Og det er vanlig med tillegg for kveldsjobbing.

Feriepenger

Du får feriepenger av all lønn du har tjent opp, og arbeidsgiver er forpliktet å gi deg det i følge loven. Feriepenger av det du tjente i 2011 får du i juni 2012. Hvis du slutter i jobben får du utbetalt feriepengene som "sluttoppgjør". Feriepenger pleier å ligge på 10,2% av det du tjener.

Skatt

Du trenger skattekort. Arbeidsgiver forteller deg når og hvor du må levere det. Hvis du tjener under 39.950,- kan du bruke frikort for å ikke betale skatt (men hvis du går over må du betale 50% ut året). Sjekk skatteetaten.no for alt du lurer på.

Organisere deg?

Det kan godt hende du bør tenke på å organisere deg i en fagorganisasjon. Er du organisert kan du få mange rettigheter i tillegg til det loven gir deg, og du kan stå sterkere hvis du skulle få trøbbel med arbeidsgiver. Men det koster penger.

Sjekk ut LO ungdom (www.loungdom.no) eller YS Ung (www.allyours.no). Her står det også mye om rettighetene dine generelt.

RESSURSER

Du er ikke ferdig med å få hjelp bare fordi du er ferdig med å lese denne boka.

Det er mange steder du kan gå innom. Her er noen.

UngInfo

 www.ung.info

Dette er oss. Vi hjelper deg med veldig mye, også andre ting enn jobbsøking. Vi veileder, ser på søknaden din, printer den ut, trener deg til intervju. Kom innom i Møllergata, ring oss på 24 14 98 20.

Jobb X

 www.jobbx.no

Veldig dyktige og veldig snille kursholdere, som holder til på Antirasistisk Senter. Holder et kurs i måneden, ofte mange flere - og du kan komme innom dem uanmeldt på tirsdager fra 15-20 for CV-sjekk og hjelp. Gjør det!

Jobb under 18

 jobbunder18.no

Spennende prosjekt fra avgangselever på Foss VGS.

Karrieresenteret UiO

 www.sio.no

Hvis du vil innom dem må du være tilknyttet Universitetet, og stedet er ment for deg som har utdanning. Men de er knallgode, og alle kan lese nettsiden deres. Har gode CV-maler. Du må gå på www.sio.no og trykke på "karrieresenter" på venstresiden.

CV-nerden

 cvnerden.no

Den personlige bloggen til René fra Unginfo, om CV-skriving og jobbsøking generelt. Også ment for eldre, og kanskje for den speiselt interesserte.

VANLIGE SPØRSMÅL

CV

Hvor viktig er det med en god CV?

Hvis du er eldre og har jobbet en del – ganske viktig. Da trenger du å selge den varierte erfaringen din som et samlet budskap. Men hvis du er yngre eller ikke har mye erfaring – ikke veldig viktig. Pass på at den er ryddig, pass på at den er lett å lese, og pass på at du har fått med alt det arbeidsgiver trenger å vite om deg. Har du det burde du bruke kreftene på en god søknadstekst i stedet.

Hva er de beste CV-tipsene?

La den beste erfaringen din synes godt (gjør gjerne øverst på arket), forklar erfaringene dine med en god setning, og la alt være ryddig og sjekket for stavefeil.

Skal jeg føre referanser rett på CV?

Ja, det er lurt hvis du er ung (og hvis du har referanser). Ta med telefonnummer, navn og hvor referansen din jobber.

Må jeg ha med karakterer på CV'en?

Nei. Det er ikke vanlig. Du kan hvis du har karakterer du er veldig stolt av – men det vanligste er at du heller blir spurt på intervju. Så ta med vitnemål dit.

Hva med fravær?

Samme med fravær. Ikke ta det med – men hvis du har god orden og adferd kan du godt føre det opp. Men dette blir du nesten UANSETT spurt om på intervju, så ta det opp der.

Burde jeg bruke CV-mal?

Ja, da blir det mye lettere. UngInfo (www.ung.info) sin er bra, det samme er [aftenposten.no](#) sin. Ellers kan du sjekke cvnerden.no eller karrieresenteret til SiO. Det er mange å ta av. Microsoft Word har også mange innebygget. Ta en du synes ser fin ut.

Må jeg ha bilde i CV'en?

Neida. Det er blitt vanligere, men ikke så vanlig at du må. Det kan være fordel med bilde hvis du er innom og leverer CV, da husker de deg kanskje etterpå. Ta med bilde hvis du har lyst.

Skal jeg føre opp alle språkene jeg kan?

Ja, å kunne språk er en kjempebra ting. Det sier mye om deg. Men du trenger bare ta med de du kan ganske godt.

Hvordan skal jeg printe ut?

Hvis du printer ut CV, ha den enkeltsidig, ikke dobbelsidig. Det vil si at du bare bruker en side av arket og stifter arkene sammen. Da slipper du at arbeidsgiver glemmer å se bak arket.

SØKNAD

Hvor lang skal søknaden være?

En side pleier å være max. ¾ av en side kan være perfekt.

Må jeg ha navn og adresse øverst?

Når du skriver i Word og printer ut eller sender over mail, så ja. På elektronisk søknadsskjema trenger du det ikke. Bare begynn på selve søknadsteksten.

Hva er de beste søknadstipsene?

Ikke glem arbeidsgiver! Det er vanlig å bare presentere seg selv, men husk at jobben du søker på har behov som skal fylles. Fortell hvordan du kan gjøre jobben.

Må jeg være god til å skrive?

Nei, men du må skrive tydelig og klart så søknaden er lett å lese. Start med å fortelle kjapt hvem du er, ha et avsnitt hvor du forteller hvorfor du vil søke og hva du har gjort før, og avslutt med å fortelle hvorfor du passer til jobben.

Hvor "personlig" skal jeg være?

Ikke så personlig at du deler all intim info, men mer enn du er i en skoleoppgave. Arbeidsgiver har lyst til å bli kjent med deg. Skriv med din egen stemme, føl at du kjenner deg selv igjen.

Finnes det søknadstabber?

Egentlig bare én - og det er hvis du både i søknad og CV glemmer å nevne hvordan de kan få tak i deg. Vi har møtt jobbsøkere som lurte på hvorfor de aldri ble innkalt til intervju før de skjønnte at de ikke hadde gitt fra seg hverken telefonnummer eller mail. Ha det med på CV-en, og avslutt søknaden også med å skrive hvordan de kan få tak i deg!

INTERVJU

Er det stor forskjell på intervjuer?

Ja, du kan oppleve både raske, hyggelige samtaler på 10 minutter og lengre intervjuer med flere som ansetter. I de fleste tilfeller er det bare en hyggelig opplevelse, og alle er interessert i å finne ut hvem du er og om du kommer til å passe til jobben.

Hva hvis de ber meg svare på en personlighetstest?

Utfør den så godt du kan. Personlighetstester er sjeldne, mer vanlig når du er eldre, men har dukket opp for eksempel for noen lagerjobber. Testen er ikke farlig, og mest ment for å se at du ikke svarer alvorlig galt.

Hva hvis de gir meg casespørsmål?

Casespørsmål er spørsmål som gir deg en konkret og fiktiv "situasjon" å løse. For eksempel hvordan du ville behandlet en misfornøyd kunde. Av og til får du noe helt irrelevant – som hvor mange gresstrå du tror det er på Ullevål Stadion. I begge tilfeller er de ute etter hvordan du tenker, ikke nødvendigvis et riktig svar. Ta deg tid, ikke hast, og ikke vær redd for å spørre dem hvis spørsmålet var vanskelig å forstå. Det er en god egenskap å spørre en gang til.

Hvordan svarer jeg på de vanskeligste spørsmålene?

Samme som over. De er ikke alltid interessert i at du skal svare "riktig". De er like interessert i hvordan du reagerer når du blir stilt et vanskelig spørsmål. Det beste du kan gjøre er å være ærlig – og forsøke å vinkle til noe positivt. Hvis du blir spurt om hvorfor du hadde mye fravær, fortell at du var skolelei men er motivert for å jobbe nå. Hvis de spør om du har svake sider, fortell dem om noen reelle svake sider du har, men fortell at du jobber for å forbedre deg. Det viktigste er at du viser at du har selvinnsikt, og ikke er redd for et vanskelig spørsmål.

GENERELT

Hvor viktig er attester?

Ikke så viktig som før. (Attest er et ark en tidligere arbeidsgiver skriver og bekrefter hvor lenge du har jobbet og om du var flink). De fleste attester sier det samme, og i mange tilfeller får ansatte lov til å nærmest skrive attesten sin selv med en underskrift fra sjefen – så arbeidsgivere gir ikke attester like mye vekt som før. Referanser er viktigere.

Betyr det at jeg ikke bør levere attester?

Du trenger ikke levere hvis det ikke er etterspurt. Har du spesielt gode attester kan du gjerne sende – scann dem da inn i **ett** PDF-dokument. Det kan være slitsomt om du sender 7 forskjellige dokumenter som vedlegg på mail. Attester er uansett en fin ting å ta med på intervju.

Hvem er bra referanse?

Det beste er folk som har vært sjefen din. Men det kan også være folk som bare har jobbet med deg, eller som kjenner deg på en eller annen måte. Sjef, kollega, fotballtrener, rådgiver på skolen.

Kan familien min være referanse?

I prinsippet ikke. Men hvis du har jobbet direkte under faren eller moren din eller en onkel, har du jo ikke så mange valg. Men sjekk først om det var en annen ansatt der som kunne vært referanse for deg.

Burde jeg ringe ned til jobben?

Det står ofte at du burde «ringe til bedriften med spørsmål» hvis du slår opp jobbsøker-tips på nett. Det er ikke helt sant. Du må ha noe du virkelig lurar på, og ikke funnet svaret til. For eksempel når stillingen begynner, eller spørsmål til hva man skal gjøre i den. Hvis du ringer bare for å selge deg inn kan det bli feil – sjefer har det ofte travelt, og kan bli irriterte hvis de merker at du egentlig ikke har noe du lurar på. Og husk at det nesten alltid er bedre å gå innom uansett.

Hvor mange jobber er det vanlig å søke?

Det varierer selvfølgelig – men svaret er: «flere enn du kanskje tror». Noen får jobb på første eller andre forsøk (men da er sjansen stor for at de enten kjenner noen, har vært innom jobben, eller bare har flaks). Men hvis du søker over mail på deltidsjobb eller finn.no, er det ikke sjelden å søke 30 jobber. Eller 50. Det er umulig å si sikkert – men hvis du følger tipsene i denne boken, går innom personlig, finner riktig type jobber osv – kanskje 10-15-20.

Hvor bør jeg lete etter jobber på nett?

[deltidsjobb.no](#) er gode på deltidssjobber for unge. [nav.no](#) og [finn.no](#) er store, og har det meste. Ellers burde du gå inn på [ledigestillinger.oslo.kommune.no](#) hvis du søker jobb i kommunen – i en barnehage, ungdomsklubb, sfo, osv. Det er hundre andre nettsider, men disse er soleklart best.

I hvilke bransjer burde jeg gå innom?

Definitivt i butikker, caféer og barer. I omsorgsbransjen som barnehage og eldrehjem anbefaler vi det. Selv i de andre bransjene kan det være du bør gå innom. Les på side 30.

Hvilke bransjer trenger jeg ikke erfaring?

De fleste vi har nevnt i denne boka, så lenge du selger deg godt. Butikker absolutt. Barnehager og eldrehjem osv også. Vanskeligere å bli bartender uten å kjenne noen - prøv å få jobb med å rydde glass, og jobb deg oppover.

Burde jeg prøve å få jobb på sosiale medier?

Ja, på den måten at du spør nettverket ditt på Facebook eller Twitter om de vet om noe ledig. Men å nettverke på sosiale medier som LinkedIn - som jobbsøkertips ofte ber deg om - hører mer med når du er eldre og har utdanning og er i bransjer som media/reklame.

Er det forskjell på hvordan du søker med og uten utdanning?

Ja, hvis utdanningen begynner å bli "tung" og du søker jobber som krever f.eks mastergrad og er prestisjefylte. Da gjelder det mer å selge den konkrete fagkompetansen din, og kanskje fokusere mer på hvilke resultater du har oppnådd tidligere, og kan oppnå nå. Med mindre erfaring eller utdannelse handler det mer om å selge seg som en motivert person med energi og krefter.

Burde jeg bli vikar?

Det kan veldig godt være. Det kan være en perfekt mellomløsning, og en vei til fast jobb. Les side 35-37

Burde jeg høre på tipsene om jobbsøking fra lærern min?

Som regel, men ikke alltid faktisk. Vi møter utrolig mange motiverte, ressurssterke lærere som du helt sikkert bør høre på. Men vi har også sett mye pensum på vi-deregående som lærer bort jobbsøking mer som man gjorde før. Sjekk opp rådene du får med de som står i denne boka.

Hva gjør jeg hvis jeg ikke finner svar på spørsmålene mine?

Da kan du komme innom oss på UngInfo-senteret i Møllergata 3. Vi kan svare på det meste.

Hvem er det som har vært så snille å lage denne boka gratis?

Det er selvfølgelig Nina, Laila, René, Magnus, Kasper, Erlend og Tara fra UngInfo.

Wow, nice. Kan jeg komme innom dere for hjelp?

Ja det kan du.

(ok, de to siste spørsmålene lagde vi selv).

Snakkes senere!

VI HJELPER DEG MED MER

Takk for at du leste boka – vi håper den hjelper deg til å få jobb.

Hvis du står fast må du komme innom oss i Møllergata 3. Så hjelper vi deg med søknad og CV, og kan trene deg til intervju.

Men, vi hjelper deg med mye mer også:

- Lurer du på hvilken utdanning du skal ta?
- Har du hatt lyst til å studere utenlands?
- Trenger du hjelp til å leie bolig?
- Trenger du en oversikt over helsetilbud for ungdom?
- Noe annet du lurer på?

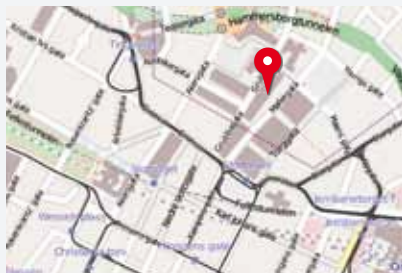
...da hjelper vi deg med det også.

Vi kan til og med:

- Låne deg PC som du kan surfe på og printe fra
- Låne deg telefon du kan ringe fra gratis
- Og alle andre praktiske ting du trenger

Alt er gratis, også kaffe og te. Så du må komme innom.

Her finner du oss:

I senteret:

📍 Møllergata 3, 0179 Oslo

🕒 Man - Fre: 11⁰⁰ - 17⁰⁰ (lør: 12⁰⁰ - 17⁰⁰)

På nett:

🌐 www.ung.info

🌐 www.facebook.com/unginfo

✉ post@ung.info

UNGINFO

SPØR OSS OM ALT

HÅPER

DU HAR

FÅTT NOE UT

AV BOKA

LYKKE TIL

